

Khaled Khalifa

Een hoopvolle lente

Geschreven voor het Passa Porta Festival 2013 en voorgelezen op vrijdag 22 maart in de Hallen van Schaarbeek tijdens de avond 'Arab Spring. Writers in Revolution'.

Voordat de revolutie in Tunesië uitbrak, dacht de wereld dat het afgelopen was met de Arabieren. Het zag er somber uit: maatschappijen die ver afgezonderd leefden van de andere landen en nauwelijks deelnamen aan wat er in de rest van de wereld gebeurde. Het enige waarmee ze zich bezighielden, was het produceren van olie. Het was een repressieve samenleving, geregeerd door dictaturen, afkomstig uit een duister verleden: politieke en religieuze dictaturen, zonder hoop op vrijheid of vooruitgang.

Inmiddels is het beeld veranderd. Door de Arabische Lente in Tunesië, Egypte, Jemen, Bahrein, Libië en Syrië zijn alle door onderzoeksbureaus geproduceerde conclusies en feiten op losse schroeven komen te staan. Wat we niet hadden verwacht, was de houding van degenen die vroeger het lot van de Arabieren beklagden, uit een intens gevoel van medelijden. Er kwamen nieuwe vragen op over de rol van de politieke islam; er ontstond twijfel over de revoluties en er werd getreurd om de onderworpenheid van de Arabieren. Waren dit wel echte revoluties of was het opnieuw een culturele stap achteruit? Hoe zouden de Arabieren in de toekomst omgaan met hun relatie met Europa, Amerika en de rest van de wereld? Hoe zouden de nieuwe generaties revolutionairen zich opstellen? Verrassende vragen uit angst voor de ander, uit angst voor de Arabische Lente. Verbijstering over het volledige onbegrip over de aard van deze Lente. Tot de dag van vandaag worden deze vragen steeds opnieuw gesteld, met name als het gaat om Syrië.

Als ik tv-uitzendingen zie en kranten lees, ben ik bezorgd om Syrië, maar als mens, die zich in het hart van de revolutie bevindt, heb ik nog geen moment getwijfeld over het seculiere karakter van de Syrische revolutie. Ik heb me nog geen moment zorgen gemaakt

over de seculiere toekomst van Syrië. Ik ben nog altijd kwaad op degenen die alleen maar zoeken naar een zwarte vlek in de stralende kleurenzee.

Twee jaar na de Arabische Lente hebben we nog steeds te maken met hetzelfde misverstand, dat moeilijk door ons weg te nemen is. We kunnen niet alles uitleggen. We hebben geen tijd om jullie, de wereld, ervan te overtuigen dat jullie weer dezelfde fout maken. Zoals jullie vóór de revolutie ten onrechte de dictaturen hebben gesteund en hebben beschouwd als duurzame partners, begaan jullie nu opnieuw een fout. En dat nadat jullie aanvankelijk de hoop hebben gedeeld van deze mensen, die voor de eerste keer in hun geschiedenis de beslissing over hun toekomst in eigen handen nemen.

Er zijn tientallen miljarden dollars betaald aan de fundamentalisten om te voorkomen dat hun revolutie tot het bittere einde gaat, net zoals er miljarden zijn betaald voor nieuwe dictaturen op religieuze grondslagen. Maar de revolutie gaat door. De reus is ontwaakt keert niet meer terug naar de ellende van zijn onderdrukking. Dat de Syrische revolutie, die inmiddels is uitgegroeid tot de moeder der revoluties, zo'n buitensporige prijs moet betalen, komt doordat de wereld zwijgt en twijfelt, op een manier die nog geen enkele revolutie in de geschiedenis heeft aanschouwd. Het komt ook doordat de wereld afstand heeft gedaan van zijn morele waarden en als een voyeur getuige is van het vloeien van het bloed van onschuldigen, van de kreten van hen die in de gevangenissen worden gemarteld en van de pijn van kinderen in de vluchtelingenkampen.

Het enige wat we willen, is dat het beeld dat jullie van deze revolutie hebben verandert. Opnieuw herinneren we jullie er aan dat alle revoluties in de wereld de waarden van het verleden hebben afgebroken en nieuwe waarden hebben voortgebracht. Wij maken deze aardverschuiving mee en stellen nieuwe vragen over onze toekomst. Maar deze keer zijn de vragen die we stellen vervuld van hoop.

Het belangrijkste dat de Arabische Lente tot nu toe heeft bereikt, is hoop. We koesteren die hoop, zodat er uit het bloed van onze martelaren vrijheid en een toekomst zullen opbloeien, die de krachten van de duisternis zullen verslaan. Een toekomst, waarin de redelijkheid zal zegevieren.

Ook wij hebben recht op hoop, redelijkheid en een aandeel in de toekomst van de mensheid.

Vertaling uit het Arabisch: Djûke Poppinga